

Technický popis:

SKRIŇA

umiestnenie: na zadnej empore, oproti oltáru, v dvoch skriniach; v hlavnej organovej skrini je vzdušnica hlavného stroja, za ňou vzdušnica pedála; vzdušnica pozitívu stojí v samostatnej skrini osadenej do zábradlia chóru

HRACÍ PULT

umiestnený na čelnej stene podstavca hlavnej organovej skrine, pod prospektom (organista sedí chrbtom k zadnému pozitívu a oltáru); zatvára sa dreveným vekom

manuálové klaviatúry: rozsah C – c³, 49 klávesov a tónov; obrátená farebnosť; obloženie dlhších klávesov: ebenové drevo; obloženie dlhších klávesov: prírodná kosť, nalepená na ich hornej ploche

pedálová klaviatúra: rozsah C – d¹, 27 klávesov a tónov; rovnobežná (pôvodne C – c¹ s krátkou spodnou oktávou, 21 klávesov a tónov – zlikvidovaná pri Weissovej oprave v r. 1955 – 1957)

ovládanie registrov a pomocné zariadenia:

kovové registrové páčky na zvislé preklápanie, umiestnené po ľavej a pravej ruke organistu; páčky pozitívu sú tvarovo mierne odlišné; vľavo zľava: Flöt minor 4', Flöt maior 8', Principál 4' (registre pozitívu) – Subbas 16', Oktávbas 8' (registre pedála), Gr. Flöte 8', Principal 8', Mixtura 4x 2', Unda maris 8'; vpravo zľava: Superoktáva 2', Unisono 2', Kvinta 3', Solicional 8', Oktáva 4', Spillflöte 4' (registre hlavného stroja) – Mixtura 2x 1', Kvinta 1 1/3', Oktáva 2' (registre pozitívu)

TRAKTÚRY

tónová aj registrová: mechanické, tónové abstraktové

Manuálové klávesy sú vo forme jednoramenných pák. Tónové ventily sú lepené.

Manuálová spojka je vo forme posuvnej spojky.

VZDUŠNICE

typ: s tónovými kancelami – zásuvkové

vzdušnica II. manuálu – hlavný stroj: v hlavnej (veľkej) organovej skrini, za prospektom; tónové kancely sú predelené na dve samostatné časti s vlastnými tónovými ventilmi (nie preto, že nástroj bol od začiatku dvojmanuálový, ale aby si jednotlivé registre neodoberali navzájom vzduch)

usporiadanie tónov: diatonické, zľava: Gis, B, c – c³, Fis, E, D, C, Cis, Dis, F, h², a² – cis, H, A, G

usporiadanie registrov:

predná časť vzdušnice:

1. Principál 8' C – c³ v 7 píšťalových poliach prospektu (7 / 7 / 7 / 7 / 7 / 7 / 7, pričom 3. a 5. pole s najmenšími píšťalami stoja pred pilastrami), pôvodné, cylindrické otvorené, na lábiách majú namaľované tváre. Usporiadanie píšťal, zľava (čelný pohľad): gis, e, c, Gis, B, d, fis / b¹, fis¹, d¹, b, c¹, e¹, gis¹ / b², fis², d², c², e², gis², c³ / Fis, E, D, C, Cis, D, F / h², g², dis², h¹, cis², f², a² / g¹, dis¹, h, a, cis¹, f¹, a¹ / f, cis, A, G, H, dis, g.
2. Kryt 8' (Gross Flöte 8') C – G nepôvodné kryté, zinok (K. Weiss, 1955); Gis – c³ pôvodné, cylindrické kryté, org. kov. Registre Principál a Kryt stoja na spoločnej píšťalnici.
3. Unda maris 8' C – gis 1x; a – c³ 2x, ladený do chvenia; C – H drevené kryté; c – c³ kónické otvorené, drevené, menšie org. kov. Označený je nielen pri

registrových manubriách, ale aj na samotných píšťalách názvom Unda maris. Nepôvodný register (J. G. Schwartz, 1756). Aký register stál na mieste Undy maris pôvodne, nevieme. Podľa šírky zásuvky (34 mm) a malých vrtaní v nej sa dá usudzovať, že prvotne tu stál nejaký malý register, s výškou okolo dvoch stôp, maximálne však štvorstopový.

4. Mixtúra pôvodne 6x (čo dosvedčujú röntgenové snímky píšťalnice), neskôr 4x (Schwartz, 1756); v súčasnosti (K. Weiss, 1955) C – 1 1/3' + 1' + 2/3' + 1/2'; kvint-kvartové rep. na tónoch c, c¹, c²; končí zbormi – 4' + 2 2/3' + 2' + 1 1/3'. Registre Unda maris a Mixtúra stoja na spoločnej píšťalnici.

zadná časť vzdušnice:

5. Unisono 2' kónické otvorené, org. kov. Čajkovského register, píšťaly mohli byť pôvodne aj dlhšie.
6. Superoktáva 2' pôvodné, cylindrické otvorené, org. kov
7. Kvinta 3' pôvodné, cylindrické otvorené, org. kov
8. Salicional 8' C – H drevené lieviové (Schwartz, 1756); c – c³ cylindrické otvorené, org. kov (Demmeterova Gamba 8' z pozitívu, 1860). Register Salicional 8' disponoval J. G. Schwartz v r. 1756. Aký register stál na jeho mieste pôvodne nevieme, podľa šírky zásuvky (53 mm) to mohol byť nejaký štvorstopový, prípadne úzko menzúrovaný osemstopový register. Pravdepodobnejší je však štvorstopový register, nakoľko Schwartz musel z priestorových dôvodov 7 najhlbších píšťal Salicionálu vykondukovať cca o 90 cm nad pôvodnú píšťalnicu. Zo Schwartzovho registra sa zachovali len píšťaly veľkej oktávy (drevené lieviové). Od c mal register píšťaly z org. kovu, ktoré Weiss v r. 1955 posúdil ako „neopraviteľné“ a z nástroja odstránil. Na ich miesto postavil nové cylindrické kovové otvorené píšťaly. Pri poslednej rekonštrukcii sa použili v rozsahu c – c³ Demmeterove píšťaly Gambi 8', ktorú tento organár disponoval na pozitív v r. 1860.
9. Oktáva 4' cylindrické otvorené, org. kov; s výnimkou najväčších pôvodné
10. Flauta špicatá 4' pôvodné, kónické otvorené, org. kov

vzdušnica I. manuálu – zadný pozitív: v samostatnej skrini osadenej do zábradlia chóru (Martin Korabinský, 1729)

usporiadanie tónov: diatonické, zľava: Gis, B, c – c³, Fis, E, D, C, Cis, Dis, F, h², a² – cis, H, A, G

usporiadanie registrov, od prospektu:

1. Princípál 4' C – c³ v 5 poliach prospektu (7 / 14 / 7 / 14 / 7), pôvodné, cylindrické otvorené, org. kov, lábia s namaľovanými tvármi. Usporiadanie prospektových píšťal, zľava: fis, d, B, Gis, c, e, gis / b, c¹, d¹, e¹, fis¹, gis¹, b¹, c², d², e², fis², gis², b², c³ / Fis, E, D, C, Cis, Dis, F / h², a², g², f², dis², cis², h¹, a¹, g¹, f¹, dis¹, cis¹, h, a / g, dis, H, G, A, cis, f.
2. Kvinta 1 1/3' cylindrické otvorené, org. kov., zrezané na presnú dĺžku. Tento register nahradil J. G. Schwartz v r. 1756 registrom Flauta špicatá 8' (v celom rozsahu drevené píšťaly). Pri poslednej oprave v r. 1995 sa dispozícia vrátila do pôvodného stavu.
3. Copula maior 8' C – c³ drevené kryté, pôvodný register (1729)
4. Copula minor 4' C – c³ drevené kryté, pôvodný register (1729)
5. Oktáva 2' cylindrické otvorené, org. kov. V roku 1860 J. Demmeter tento register nahradil Gambou 8'. Pri poslednej oprave v r. 1995 sa dispozícia vrátila do pôvodného stavu. Demmeterove píšťaly v rozsahu c – c³ boli použité na hlavnom stroji ako píšťaly Salicionálu 8'.

6. Mixtúra 3x. Pri Schwartzovej prestavbe bola zmenená na dvojrakovú tmavofarbiacu Seskvialteru 2x (s kvintovým a terciovým zborom). V r. 1995 sa volil návrat k pôvodnému stavu. Navrhnuté zloženie zborov: C – 1' + 2/3' + 1/2'; kvint-kvartové repetície na fis, c¹, fis². Dočasne je obsadená len dvoma hlbšími zborni, repetície nezodpovedajú pôvodnému riešeniu.

vzdušnica pedála: v hlavnej organovej skrini za vzdušnicou hlavného stroja (pochádza z r. 1955 a oproti pôvodnej má zväčšený tónový rozsah na C – d¹ chromaticky, 27 tónov)

usporiadanie registrov, odpredu:

1. Subbas 16' drevené otvorené; písťaly Cis, Dis, Fis, Gis, cis¹, d¹ pochádzajú z r. 1955
2. Oktávbas 8' drevené otvorené; písťaly Cis, Dis, Fis, Gis, cis¹, d¹ pochádzajú z r. 1955

VZDUCHOVÁ SÚSTAVA

mechy: tri veľké klinové, s drevenými pákami na šliapanie, v miestnosti pod druhých chórom, naľavo od organa (čelný pohľad)

elektrické čerpadlo vzduchu: pri mechoch